

Executive Summary

BFL has been categorized as a Category B project, as the potential adverse environmental and social impacts on population within the Protected Areas or those living around who depend on the PA for their livelihoods or environmentally important areas are site-specific, reversible and can be readily mitigated.

Therefore, to ensure that all BFL funded projects and programs are environmentally and socially sustainable as well as in line with BFL's policies and guidelines, an Environmental and Social Management Plan (ESMP) involving stakeholder participation and timely public disclosure is required.

An Environmental and Social Management Plan (ESMP) for Bumdeling Wildlife Sanctuary, describes mitigation measures/good practices at activity level which are required as per the screening protocol. All the screened activities which has potential risks to environment and social management have to prepare ESMP which include environment management and mitigation plans during pre-activity, activity implementation and closing phases. Hence, it contains description of the detailed actions including communities, roles, communication and reporting and monitoring processes required as part of the implementation. In order to ensure that the issues of all stakeholders are taken into account, it includes a stakeholder engagement plan. The plan includes identification of stakeholders, method of engagement, timing and logistics. It is a requirement for all parks and biological corridors to keep record, reporting, review, auditing and update ESMP yearly as per the planned activities.

The activities that required ESMPs for the year 2021 under Bumdeling Wildlife Sanctuary are:

1. Improvement of salt licks and water holes in Sherimuhung Gewog under Mongar Dzongkhag
2. Maintenance of buildings in BWS
3. Improvement of alpine meadows
4. Bio-engineering works at Dungscho lake in Bumdeling
5. Waste management program in and around RAMSAR site in Bumdeling.

བོད་ལྗང་བཟུང་དོན།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཚེ་སློག་མ་དུལ་འདི་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེའི་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ལས་འགུལ་གྱི་དབྱེ་ཁག་ ཁ་བ་(Category B) རང་ལུ་རྒྱུ་དེ་ཡོད་པ་ཨིན། དེ་ཡང་ལས་འགུལ་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ནང་སྤོང་མེད་མི་མེད་དང་ ཡང་ན་ སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་མཐའ་སྐོར་ཏེ་འཚོ་བ་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ལུ་བརྟེན་སྤོང་མེད་མི་མེད་ ཡང་ན་ གལ་ཅན་གྱི་མཐའ་སྐོར་གནས་སྟངས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་གཞོན་པ་འབྱུང་ནི་ཉེན་ ཁ་ཡོད་པ་ད་ གལ་སྲིད་གཞོན་པ་འབྱུང་པ་ཅེན་ གཞོན་ཉེན་ཚུ་དམིགས་གསལ་ས་གནས་ནང་རྒྱུང་མ་ཅིག་འབྱུང་ནི་དང་ གཞོན་ཉེན་མར་ཕབ་རྒྱབ་ནི་དང་ ཚ་མེད་ཡང་གཏང་ཚུགས་པ་ཨིན།

དེ་འབད་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཚེ་སློག་མ་དུལ་ཐོག་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ཡོད་པའི་ལས་འགུལ་དང་ལས་ལྗང་ཚུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་ རྟེན་དང་ མི་ཚེ་གཉེས་ལུ་ཡུན་བརྟེན་གྱི་ཕན་པ་ཡོད་པ་བཟོ་བ་གི་ཚུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཀྱི་ཚེ་སློག་མ་དུལ་གྱི་སྤྱད་སློབ་ས་ལུ་རྟེན་དང་འབྲེལ་ ཐབས་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་དགོ་པ་ད་ མི་དམངས་གྲོས་བསྟུན་དང་ ཏུས་དང་ཏུས་སུ་མི་དམངས་ལུ་གསང་ བ་བཤད་ནི་འདི་དགོ་པ་ཨིན།

རང་བཞིན་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ སློབ་ཀ་དང་སློབ་ཚན་ལུ་ལམ་ཚུ་ནང་ལས་སྤྱ་ཚུ་འབད་བའི་སྐབས་ ཐབས་ལམ་ དང་བཟང་སྤྱོད་ཚུ་གསལ་སྟེན་འབད་མ་ཨིན་པ་ད་ འདི་ཡང་ལས་སྤྱིའི་གདམ་སེལ་ལམ་ལུགས་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཨིན། གདམ་སེལ་འབད་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱ་གི་ རང་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་གཞོན་ཉེན་ཡོད་པའི་ལས་སྤྱ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་ གཞི་བཟོ་དགོ། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྱ་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་ཉེ་མ་གཞི་བཅུགས་འབད་བའི་སྐབས་དང་མཇུག་བསྟུན་དུ་ མཐའ་འཁོར་ གནས་སྟངས་འཛིན་སྐྱོང་དང་གཞོན་ཉེན་མར་ཕབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་བཅུགས་དགོ་པ་ཨིན། དེ་འབད་མ་ལས་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ལས་སྤྱ་ མི་ཚེ་ ལུ་འགན། བརྟེན་དང་སྤྱོད་ལུ་ དེ་ལས་སྤྱ་རྟོག་ལམ་ལུགས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འབྲེལ་བཤད་ཁ་གསལ་ཚུ་དགོ་པ་ཨིན། འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ལུ་ གལ་གཏོགས་འབད་དགོ་པའི་ཁ་གཏུ་ཡོད་མི་ཚུ་གི་ཉེན་བཤད་ཚུ་དགོ་པའི་ཁར་ ཁ་གཏུ་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་གལ་གཏོགས་འཆར་གཞི་དགོ། གལ་ གཏོགས་འཆར་གཞི་འདི་ནང་ ཁ་གཏུ་ཡོད་མི་དོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་གལ་གཏོགས་འབད་ནིའི་ལམ་ལུགས་ དེ་ལས་གལ་གཏོགས་ཀྱི་ཏུས་ཚོད་དང་ བཅའ་སྟོན་ཚུ་དགོ་པ་ཨིན། སློབ་ཀ་དང་སློབ་ཚན་ལུ་ལམ་ཚུ་ཚང་ཚུ་གི་མཆར་གཞི་ལས་སྤྱ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ དན་ཐོ་དང་སྤྱོད་ལུ་ བསྟུན་ཞེས། ཚེས་ དཔུང་འབད་ནི། དེ་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འདི་ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ཏུས་མཐུན་བཟོ་དགོ་པ་ཨིན།

བཅའ་སྟོན་འདི་དུགས་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་དོན་ལུ་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ རང་མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་དང་མི་ཚེ་འཛིན་སྐྱོང་འཆར་གཞི་འབད་དགོ་པ་ཡོད་ པའི་ལས་སྤྱ་ཚུ་ཡང་།

- ༡༥ མོང་སྐར་རྫོང་ཁག་ཤེར་ལུ་རྒྱ་ལྷོ་ལོག་ནང་རི་དུགས་སེམས་ཅན་ཚུ་ཚུ་འབྱུང་ས་དང་ཚུ་ཟ་སའི་ས་ཁོངས་ཚུ་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།
- ༢༥ བུམ་བདེ་སློབ་རི་དུགས་སྤྱད་སློབ་ས་ཁོངས་ཀྱི་སློབ་ཁྱིམ་ཉམས་བཅོས་འབད་ནི།
- ༣༥ ས་ཁ་མཐོ་སའི་རྩ་ཐང་ཉམས་གསོ་འབད་ནི།
- ༤༥ བུམ་བདེ་སློབ་ལུ་ཡོད་པའི་གཏུང་མཚོའི་མཐའ་འཁོར་ལུ་ས་ཅུད་ཚུ་བཀག་ནིའི་ལུ་འབད་ནི།
- ༥༥ བུམ་བདེ་སློབ་རྩམ་སྐར་གྱི་ཚུ་ཞིང་ས་ཁོངས་ནང་ཕྱགས་སྟོགས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་རིམ།